

Warszawa, 5 marca 2024r.

Dr hab. Ewa Maria Marciniak
Wydział Nauk Politycznych
i Studiów Międzynarodowych
Uniwersytet Warszawski

Recenzja

rozprawy doktorskiej mgra Tomasza Knechta, *Polityka historyczna w procesie kształtowania wizerunku i działaniach komunikacyjnych samorządu terytorialnego. Casus Radzymina*, ss. 325

Promotor: prof. UKSW dr hab. Sławomir Sowiński

Promotor pomocniczy: dr Marcin Zaborski

Niniejsza recenzja ma formę aneksu do recenzji złożonej 21 lipca 2023 roku i wiąże się z przedstawieniem przez Autora drugiej wersji pracy doktorskiej. Wobec faktu, iż pierwsza wersja pracy została przeze mnie oceniona pozytywnie oraz zakresu dokonanych przez Autora zmian, podtrzymuję sformułowaną wcześniej konkluzję o dopuszczeniu pracy do dalszych etapów procedowania.

W deklaracji Autora zawartej we wstępie do pracy zaakcentowano, że uwagi zgłoszone przez recenzentki zostały uwzględnione. Na ponad dwudziestu dodatkowych stronach mgr Tomasz Knecht wskazuje na szersze konteksty dokonywanej analizy, dołącza autorskie komentarze, uzupełnia materiał badawczy a także literaturę przedmiotu. Uzupełnia też materiał graficzny. Dokonane zmiany uznaję za zasadne.

Podtrzymuję wcześniej wyrażone przekonanie, że podjęta przez Tomasza Knechta problematyka stanowi ważny element refleksji nad istotą i mechanizmami kształtowania polityki historycznej w lokalnej przestrzeni ze szczególnym uwzględnieniem działań

komunikacyjnych oraz działań o charakterze public relations podejmowanych przez władze Radzimina.

Oceniając ponownie założenia pracy, jej strukturę, problematykę badań oraz aspekt metodologiczny, zaznaczyć chcę, że zaprezentowany w części wstępnej zamysł oraz sposób jego naukowej realizacji jest szerzej zaprezentowany, uwzględnia w większym stopniu konteksty historyczne. W recenzowanej ponownie wersji pracy Autor określa problem badawczy w postaci zdania oznajmującego zakładając, że jest nim: „Rola lokalnej polityki historycznej w działalności związanej z kształtowaniem wizerunku oraz działaniach komunikacyjnych, podejmowanych przez władze samorządowe miasta i gminy Radzimin w latach 1990- 2020”. Moje wątpliwości w tym zakresie wiążą się z tak przedstawionym ujęciem, według mnie problem badawczy ma postać pytania, które orientuje badacza w realizacji procesu badawczego.

Autor w omawianej części pracy (wstęp) przedstawia pięć pytań badawczych i formułuje pięć hipotez. Nie mam istotnych wątpliwości co do przyjętych hipotez, ich poprawności językowej i merytorycznej. W porównaniu z pierwszą wersją pracy zwłaszcza, pytania badawcze wskazują na poszerzenie i sensowną modyfikację prowadzonych analiz.

Odnosząc się do kolejnych zmodyfikowanych kwestii ujętych *Kreowanie wizerunku i działania komunikacyjne w polityce historycznej Radzimina* – zauważam, że dostrzeżony został społeczny charakter komunikacji społecznej i politycznej oraz więziotwórcza rola tych procesów. Choć – uwzględniając uwagi z poprzedniej recenzji Autor włączył krótką analizę obywatelskiej szkoły socjologii, co niewątpliwie sprzyja inspiracji w kierunku myślenia o komunikacji jako pierwotnym procesie społecznym. Jednakże dominuje w tej pracy dość instrumentalne podejście do roli działań komunikacyjnych w budowaniu wizerunku Radzimina. Autor wskazuje raczej na narzędzia komunikowania a nie jego społeczną i kreacyjną rolę. Należy podjąć większe wysiłki poznawcze, aby dostrzec nie tylko techniczną perspektywę oglądu procesów komunikowania w przestrzeni lokalnej a również wspomniany ich społeczny charakter.

W kolejnym rozdziale *Polityka historyczna Radzimina na tle ogólnopolskich przemian politycznych w latach 1990 - 2020* Autor prezentuje rezultaty zrealizowanych IDI, których celem było dostrzeżenie i ocena lokalnej polityki historycznej prowadzonej przez władze Radzimina w związku z obchodami rocznic Bitwy Warszawskiej. Dostrzec trzeba, że Autor stara się ukazać wielostronne uwikłania i relacje między tym co lokalne, np. pamięć zbiorowa i jej kultywowanie a tym co jest w interesie władz państwa i poszczególnych rządów. Analizę tę należy uznać za względnie obiektywną, choć raczej o kronikarskim a nie syntezującym charakterze. Zwraca uwagę fakt, iż Autor postarał się opatrzyć te wywiady autorskimi komentarzami, co ocenić należy pozytywnie jako próbę włączania warstwy interpretacyjnej do zebranego materiału badawczego. Tę korektę pracy uznaję za zasadną merytorycznie, pozwala to zredukować wrażenie kronikarskiego zapisu i dostrzec umiejętności interpretacji materiału badawczego.

W *zakończeniu*, Autor odnosi się do poszczególnych celów badawczych (nieco zmodyfikowanych, jak wspomniałam wcześniej, w stosunku do poprzedniej wersji), czyni to w sposób logiczny i komunikatywny. Ponownie uznaję to za wyraz zdolności Doktoranta do konkluzywnego przedstawiania wyników swoich analiz – czego przykładem jest wręcz enumeratywne ujęcie wniosków z badań. To z kolei świadczy o włączaniu do pracy elementów syntezy naukowej. Mogę z pewnością podtrzymać konkluzję, że Autor prezentuje w tej części uogólniony ogląd podjętej problematyki, jeszcze raz wykazuje, że tematyka lokalnej polityki historycznej powinna być konceptualizowana z wielu perspektyw badawczych, zatem udowadnia zasadność interdyscyplinarnego podejścia.

Reasumując, naniesione poprawki eksponują wysoki poziom zarówno warsztatu badawczego, jak i wysoki poziom rozeznania w przedmiotowej problematyce, czasami sprawiając wrażenie, że przedstawia badania z pozycji świadka współczesnej historii Radzimina.

Autor wykorzystuje zróżnicowane źródła, od aktów prawnych, poprzez monografie, artykuły naukowe w czasopiśmie oraz rozdziały w pracach zbiorowych do publicystyki politycznej w mediach o zasięgu ogólnopolskim i informacje

dziennikarskie w mediach lokalnych. Ten zróżnicowany charakter źródeł pozwolił Autorowi na osiągnięcie celów badawczych oraz umiejętne balansowanie między narracją naukową, teoretyczną a narracją odzwierciedlającą praktyczne aspekty a nawet problemy i trudności wynikające z lokalnych i krajowych działań politycznych. Zgodnie z sugestiami literatura wykorzystana przez Autora została wzbogacona o pozycje z zakresu socjologii komunikowania i transformacji ustrojowej.

Od strony formalnej – poziom edycyjny pracy został nieco zmodyfikowany, zatem nie mam zastrzeżeń co do tego aspektu. W całej rozciągłości podtrzymuję wnioski końcowe. Podjęta problematyka polityki historycznej, ukazanie jej roli w procesie kształtowania wizerunku miasta jest ważna nie tylko dla poszerzania pól badawczych nauk społecznych, ale również ma znaczenie dla wnikliwego rozpoznawania praktyki działań politycznych. Autor wskazuje na nierozłączność tych zjawisk i procesów, zatem – jak można wnioskować – ogląda naukowo rzeczywistość społeczną nie jako separowane zjawiska lecz koherentne i jako takie wymagające umiejętnej konfrontacji tego co teoretyczne z tym, co jest odzwierciedlone w zjawiskach i procesach społecznych oraz praktyce politycznej.

W toku badań własnych mgr Tomasz Knecht potwierdził opisane i wyjaśnione w literaturze naukowej i polskiej mechanizmy i cechy działań komunikacyjnych sprzyjających kształtowaniu wizerunkowej odrębności (na przykładzie Radzyna) jako rezultatu działań komunikacyjnych w sferze lokalnej polityki historycznej.

Ustawa o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003 r. (Dz.U. Nr 65, poz.595, z późn.zm. – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawa o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw – DZ.U.Nr 84, poz.455, w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 października 2011 r.) w artykule 13, pkt 1 zawiera stwierdzenie, że rozprawa doktorska, przygotowana pod opieką promotora, powinna stanowić oryginalne rozwiązanie problemu naukowego lub artystycznego oraz wykazywać ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w danej dyscyplinie naukowej lub artystycznej, a także umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej lub artystycznej”.

Uważam, że recenzowana rozprawa **Tomasza Knechta**, *Polityka historyczna w procesie kształtowania wizerunku i działaniach komunikacyjnych samorządu terytorialnego. Casus Radzymina* ma charakter oryginalny, spełnia wymienione w ustawie wymagania, a jej Autor wykazał się stosowną wiedzą teoretyczną w zakresie dyscypliny naukowej nauki o polityce i administracji. W związku z tym przedkładam wniosek, aby dysertacja mgra Tomasz Knechta została dopuszczona do dalszego etapu postępowania w przewodzie doktorskim.

Ewa Mawioj